

POMOC PAŃSTWA – RUMUNIA**Pomoc państwa SA.43785 (2018/C) (ex 2015/PN, ex 2018/NN) – Pomoc na restrukturyzację na rzecz Complexul Energetic Hunedoara****Zaproszenie do zgłaszania uwag zgodnie z art. 108 ust. 2 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej****(Tekst mający znaczenie dla EOG)**

(2018/C 158/03)

Pismem z dnia 12 marca 2018 r., zamieszczonym w autentycznej wersji językowej na stronach następujących po niniejszym streszczeniu, Komisja powiadomiła Rumunię o swojej decyzji w sprawie wszczęcia postępowania określonego w art. 108 ust. 2 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej dotyczącego wyżej wspomnianej pomocy.

Zainteresowane strony mogą zgłaszać uwagi na temat pomocy, w odniesieniu do której Komisja wszczyna postępowanie, w terminie jednego miesiąca od daty publikacji niniejszego streszczenia i następującego po nim pisma. Uwagi należy kierować do Kancelarii ds. Pomocy Państwa w Dyrekcji Generalnej ds. Konkurencji Komisji Europejskiej na następujący adres lub numer faksu:

European Commission
Directorate-General Competition
State Aid Greffe
1049 Bruxelles/Brussel
BELGIQUE/BELGIË
Faks + 32 22961242
Stateaidgreffe@ec.europa.eu

Otrzymane uwagi zostaną przekazane władzom Rumunii. Zainteresowane strony zgłaszające uwagi mogą wystąpić z odpowiednio uzasadnionym pisemnym wnioskiem o objęcie ich tożsamości klauzulą poufności.

CE Hunedoara jest należącym w całości do państwa zintegrowanym pionowo przedsiębiorstwem wytwarzającym energię elektryczną (posiadającym 4,2 % udziału w rumuńskim rynku wytwarzania energii elektrycznej), eksploatującym również kopalnię węgla. Przedsiębiorstwo utworzono w listopadzie 2012 r. poprzez połączenie dwóch przedsiębiorstw państwowych, które były wcześniej w stanie upadłości, a obecnie zostały zlikwidowane; CE Hunedoara początkowo przejęła Electrocentrale Paroseni oraz Electrocentrale Deva, a następnie w sierpniu 2013 r. przejęła cztery z siedmiu kopalni węgla od krajowego przedsiębiorstwa wydobywania węgla kamiennego JSC Petroșani.

W 2012 r., tj. w pierwszym roku działalności, CE Hunedoara odnotowała zysk, jednak począwszy od 2013 r. przedsiębiorstwo zaczęło generować rosnące straty. Na koniec 2015 r. CE Hunedoara miała ujemny kapitał własny w wysokości około -232,7 mln EUR, który do dnia 30 czerwca 2017 r. uległ podwojeniu do poziomu -465 mln EUR. W styczniu 2016 r. CE Hunedoara została objęta postępowaniem upadłościowym, którego wynik jest niepewny (obecnie zawieszona).

Sprawa dotyczy następujących pięciu publicznie finansowanych lub wspieranych pożyczek, które mogłyby stanowić pomoc państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, z których nadal nie spłacono ogółem kwoty 337 mln RON (ok. 73 mln EUR):

- pożyczki stanowiącej pomoc przyznaną zgodnie z decyzją Komisji z dnia 21 kwietnia 2015 r. w sprawie SA. 41318 (2015) wraz z odsetkami (102 mln RON),
- niespłaconej pożyczki zaciągniętej na spłatę pomocy niezgodnej z rynkiem wewnętrznym, o której odzyskanie zwrócono się decyzją Komisji z dnia 20 kwietnia 2015 r. w sprawie SA.33475, wraz z odsetkami (36,8 mln RON),
- kredytu od BCR zaciągniętego przez Ministerstwo Finansów na rzecz CE Hunedoara (87,7 mln RON),
- kredytu od BRD zaciągniętego przez Ministerstwo Finansów i podporządkowanego CE Hunedoara (58,1 mln RON),
- pożyczki od IBRD gwarantowanej przez państwo rumuńskie za pośrednictwem Ministerstwa Finansów Publicznych (52 mln RON).

Na obecnym etapie istnieją wątpliwości, czy spełnione zostały warunki dotyczące zgodności z rynkiem wewnętrznym zgodnie z art. 107 ust. 3 lit. c) Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej w odniesieniu do pomocy na restrukturyzację, określone w Wytycznych dotyczących pomocy państwa na ratowanie i restrukturyzację przedsiębiorstw niefinansowych znajdujących się w trudnej sytuacji ⁽¹⁾. Władze rumuńskie nie zgłosiły ważnego planu restrukturyzacji ani jasnego planu likwidacji, które obejmowałyby horyzont czasowy realistyczny z perspektywy przedsiębiorstwa. Na obecnym etapie nie udało się stwierdzić dostrzegalnego wkładu CE Hunedoara ani środków ograniczających zakłócenia konkurencji. Ponadto przedsiębiorstwo nie spłaciło zatwierdzonej pomocy na ratowanie ani pożyczki, która umożliwiła mu spłatę wcześniejszej pomocy niezgodnej z rynkiem wewnętrznym.

⁽¹⁾ Dz.U. C 249 z 31.7.2014, s. 1.

TEKST PISMA

Comisia dorește să informeze România că, în urma examinării informațiilor furnizate de autoritățile dumneavoastră referitoare la finanțarea publică în favoarea Complexului Energetic Hunedoara S.A. („CE Hunedoara”), a decis să inițieze procedura prevăzută la articolul 108 alineatul (2) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene.

1. PROCEDURĂ

- (1) La 21 aprilie 2015, Comisia a decis să nu ridice obiecții cu privire la ajutorul de stat care urma să fie acordat CE Hunedoara sub formă de împrumuturi specializate în valoare de până la 167 milioane RON (aproximativ 37,7 milioane EUR)⁽¹⁾. În decizia sa („decizia privind ajutorul pentru salvare”)⁽²⁾, Comisia a constatat că împrumuturile reprezintă un ajutor pentru salvare în beneficiul CE Hunedoara și a considerat că ajutorul este compatibil cu piața internă în temeiul Orientărilor privind ajutoarele de stat pentru salvarea și restructurarea întreprinderilor nefinanciare aflate în dificultate („Orientările privind salvarea și restructurarea”), ținând seama de o serie de angajamente asumate de România (a se vedea considerentele (46) și (47) de mai jos).
- (2) Cu o zi înainte, la 20 aprilie 2015, Comisia a apreciat că Electrocentrale Paroșeni și Electrocentrale Deva, două întreprinderi producătoare de energie electrică care au fuzionat în 2012 formând CE Hunedoara, au beneficiat, între 2009 și 2011, de ajutoare de stat de exploatare care erau incompatibile cu piața internă. În decizia sa („decizia privind ajutorul incompatibil”), Comisia a solicitat României ca, în cazul în care beneficiarii nu reușesc să le restituie⁽³⁾, să recupereze ajutoarele și dobânzile aferente de la CE Hunedoara în calitatea sa de societate succesoare. La data de 10 iunie 2015, autoritățile române au furnizat informații care arată că suma ajutorului în valoare de 34 785 015,45 RON (incluzând ajutor și dobânzi de recuperare) a fost transferată de la CE Hunedoara către Ministerul Energiei din România, în aplicarea deciziei Comisiei cu privire la ajutorul incompatibil.
- (3) La 21 octombrie 2015, la șase luni după decizia privind ajutorul pentru salvare, România a transmis un plan de restructurare a Complexului Energetic Hunedoara („primul plan de restructurare”), care a fost discutat în cadrul unei reuniuni cu autoritățile române la 23 octombrie 2015. Obiectivul României era de a prelungi perioada de rambursare a împrumutului pentru salvare care a făcut obiectul deciziei privind ajutorul pentru salvare și de a acorda ajutoare de restructurare în favoarea CE Hunedoara în vederea finanțării costurilor incluse în planul de restructurare. Prin scrisoarea transmisă la 3 decembrie 2015, România și-a comunicat intenția de a furniza informații cu privire la ajutorul de restructurare în termen de patru săptămâni. În ziua următoare, Comisia a deschis cazul SA 43 785 (2015/PN) privind ajutorul de restructurare în beneficiul CE Hunedoara.
- (4) La 8 ianuarie 2016, România a prezentat o notificare (prealabilă) a intenției sale de a acorda un ajutor de restructurare CE Hunedoara pe baza unui nou plan de restructurare, care a fost modificat în comparație cu planul transmis în octombrie 2015 (denumit în continuare „planul de restructurare modificat”) și a prezentat informații justificative suplimentare, completate ulterior la 11 ianuarie 2016. La 12 ianuarie 2016, a fost organizată o reuniune cu autoritățile române în ceea ce privește informațiile transmise.
- (5) La 15 ianuarie 2016, România a fost informată că ar fi recomandabil să aducă modificări semnificative proiectului de ajutor pentru restructurare și planului de restructurare prezentate în notificarea (prealabilă) înainte de transmiterea unei notificări oficiale în vederea unei decizii a Comisiei de a nu ridica obiecții cu privire la ajutorul de restructurare⁽⁴⁾. Ulterior, România nu a furnizat niciun nou plan de restructurare. În ianuarie 2016, CE Hunedoara a intrat într-o procedură oficială de insolvență în temeiul legislației române.
- (6) Ulterior, România a apreciat că, deși CE Hunedoara va fi în cele din urmă lichidată, va fi necesar să se mențină temporar în exploatare unele dintre unitățile producătoare de energie electrică împreună cu câteva mine de cărbune și servicii conexe de preparare a cărbunelui care să fie sprijinite cu o compensație pentru costurile de producere a energiei. Pe baza acestor considerațiuni și noi planuri privind un posibil succes al CE Hunedoara care să opereze o parte ale activelor CE Hunedoara, la solicitarea Comisiei, autoritățile române au transmis informații la datele de 12 mai 2016, cu ocazia unei videoconferințe la 18 mai 2016, la 9, 25 și 29 august 2016; cu ocazia unei reuniuni la data de 12 octombrie 2016; precum și la datele de 9 noiembrie 2016, 17 mai 2017 și 1 septembrie 2017. Informațiile furnizate la 17 mai 2017 au cuprins, în special, un calendar al lichidării definitive a CE Hunedoara.

⁽¹⁾ Decizia Comisiei din data de 21.4.2015 în cazul SA 41 318 (2015/N) – România – Notificare a ajutorului de salvare în favoarea Complexului Energetic Hunedoara, JO C/203/2015. Cursul de schimb utilizat în scop informativ în prezenta decizie este de 0,215 RON/EUR (la data de 31.1.2018).

⁽²⁾ OJ C 249, 31.7.2014, p.1-28.

⁽³⁾ Decizia (UE) 2015/1877 a Comisiei în cazul SA.33475 relativ la tarifele practicate de către S.S, Hidroelectrică SA față de S.C. Termoelectrică SA și S.C. Electrocentrale Deva SA, JO L 275, 20.10.2015, p. 46-67 considerentele 117-124.

⁽⁴⁾ Articolul 4 alineatul (3) din Regulamentul (UE) 2015/1589 al Consiliului din 13.7.2015, JO L 248, 24.9.2015, p. 9.

- (7) La 22 februarie 2012, Comisia a decis să nu ridice obiecții cu privire la ajutorul planificat în valoare de 1 169 de milioane RON (aproximativ 251,3 milioane EUR) pentru închiderea a trei dintre cele șapte mine de cărbune exploatare de Compania Națională a Huilei S.A. Petroșani.⁽⁵⁾ În decizia sa („decizia privind primul ajutor acordat minelor de cărbune”), Comisia a constatat că ajutorul preconizat este compatibil cu piața internă în temeiul Deciziei 2010/787/UE a Consiliului privind ajutorul de stat pentru facilitarea închiderii minelor de cărbune necompetitive („Decizia Consiliului privind ajutorul acordat minelor de cărbune”) ⁽⁶⁾.
- (8) La 24 noiembrie 2016, pe baza unei notificări separate, Comisia a decis să nu ridice obiecții cu privire la ajutorul în valoare de 447,8 milioane RON (aproximativ 96,2 milioane EUR) prevăzut a fi acordat CE Hunedoara pentru închiderea a două dintre cele patru mine de cărbune care erau încă exploatare de CE Hunedoara și care nu au făcut obiectul deciziei privind primul ajutor acordat minelor de cărbune ⁽⁷⁾. În decizia sa („decizia privind al doilea ajutor acordat minelor de cărbune”), Comisia a constatat că ajutorul preconizat este compatibil cu piața internă în temeiul Deciziei Consiliului privind ajutorul acordat minelor de cărbune.
- (9) La 1 februarie 2018, Comisia a informat România că măsurile care fac obiectul prezentei decizii au fost puse deja în aplicare și, în consecință, va gestiona acest caz din prisma unui posibil ajutor de stat nenotificat.
- (10) Prezenta decizie se referă la posibilele ajutoare de stat acordate deja CE Hunedoara sau în beneficiul său pentru activitatea acesteia de producție a energiei electrice desfășurate în prezent (a se vedea considerentul (17)).

2. CONTEXTUL MĂSURILOR

2.1. Beneficiarul: CE Hunedoara

- (11) CE Hunedoara este o societate integrată pe verticală din domeniul producției de energie electrică care extrage și utilizează zăcămintele indigene de ulei, cu sediul la Petroșani, județul Hunedoara. Acțiunile sale sunt deținute integral de statul român. CE Hunedoara utilizează în principal cărbune indigen pentru producerea de energie electrică și, de asemenea, co-generează energie termică pentru orașele învecinate. Cele două centrale electrice deținute de aceasta, Deva și Paroșeni, au împreună o putere nominală instalată de 1 225 MW. CE Hunedoara produce aproximativ 4,2 % din energia electrică consumată în România, fiind singurul producător major de energie electrică din zonele din centrul și nord-vestul țării. Societatea are un număr de aproximativ 6 600 de angajați: 1 750 de locuri de muncă au legătură cu generarea de energie electrică și 4 700 cu activitățile miniere.
- (12) CE Hunedoara a fost înființată în noiembrie 2012 prin fuzionarea a două societăți deținute de stat care erau anterior în dificultate majoră și în prezent sunt lichidate. În urma lichidării Companiei Naționale a Huilei S.A. Petroșani, patru mine de cărbune erau planificate să rămână în activitate, pentru acestea nefiind preconizată acordarea unui ajutor pentru închidere în temeiul deciziei privind primul ajutor acordat minelor de cărbune. Acestea au fuzionat în CE Hunedoara împreună cu unitățile producătoare de energie electrică și personalul administrativ aferent, precum și cu bunurile imobiliare deținute de Electrocentrale Paroșeni și Electrocentrale Deva, deoarece practic întreaga cantitate de cărbune furnizată de cele patru mine era utilizată de către Electrocentrale Paroșeni și Electrocentrale Deva drept combustibil pentru producerea de energie electrică și furnizarea de energie termică derivată. În special:
- CE Hunedoara a preluat inițial Electrocentrale Paroșeni și Electrocentrale Deva. Niciuna dintre cele două societăți nu era în mod constant în măsură să vândă energie electrică la prețuri de piață competitive în România, primind ajutoare de exploatare incompatibile în cuantum de 22,62 milioane RON și 3,65 milioane RON între 2009 și 2011 (aproximativ 5,6 milioane EUR în total). Comisia a solicitat României să recupereze aceste sume cu dobândă de la CE Hunedoara, având în vedere continuitatea economică și juridică dintre aceasta și beneficiarii ajutoarelor ⁽⁸⁾.
 - Ulterior, în august 2013, CE Hunedoara a preluat patru dintre cele șapte mine de cărbune de la Compania Națională a Huilei S.A. Petroșani. Până în 2011, Compania Națională a Huilei S.A. Petroșani SA a exploatat șapte mine; trei dintre acestea au primit ajutor pentru închidere. Celelalte patru mine care au fost ulterior încorporate în CE Hunedoara ar fi fost viabile. Aceste patru mine de cărbune și alte active de producție au fost transferate către CE Hunedoara libere de orice obligație, în special în ceea ce privește datoriile față de stat sau de alte entități publice de aproximativ 1,2 miliarde EUR acumulate anterior, rezultate în principal din neplata impozitelor și a contribuțiilor. Datoriile acumulate nu au fost luate în considerare la evaluarea viabilității celor patru mine. Comisia a luat act de angajamentul României de a notifica, în conformitate cu normele privind ajutoarele de stat, în cazul în care este necesar, orice măsură de stat în ceea ce privește datoriile față de stat ⁽⁹⁾. România nu a notificat procesul prin care cele patru mine de cărbune au fost transferate fără datorii către CE Hunedoara.

⁽⁵⁾ JO C/23/2013.

⁽⁶⁾ JO L 336, 21.12.2010, p. 24-29.

⁽⁷⁾ JO C/127/2017.

⁽⁸⁾ Decizia privind ajutorul incompatibil din 20 aprilie 2015, considerentele 84, 88-90, 98, 117-124. Decizia privind ajutorul pentru salvare din 21 aprilie 2015, considerentele 13 și 63.

⁽⁹⁾ Decizia privind primul ajutor acordat minelor de cărbune din 22.2.2012, considerentele 4-10.

2.2. Performanța financiară și situația CE Hunedoara

- (13) După cum reiese din tabelul 1, în 2012, primul său an de funcționare, CE Hunedoara a realizat un profit (beneficii nete) de 37,9 milioane RON (8,1 milioane EUR). Cu toate acestea, începând din 2013, când iau fost transferate cele patru mine de cărbune și unitatea conexă de preparare a cărbunelui, CE Hunedoara a început să înregistreze pierderi din ce în ce mai mari, de până la 147,6 milioane RON (31,7 milioane EUR) în 2013 și 352,3 milioane RON (76 de milioane EUR) în 2014, înregistrând, în același timp, o deteriorare a indicatorilor financiari în ceea ce privește veniturile din exploatare, raportul datorii/capitaluri proprii și lichiditățile. La sfârșitul anului 2015, CE Hunedoara avea un capital propriu negativ de aproximativ 232,7 milioane EUR. Până la 30 iunie 2017, capitalul propriu negativ s-a dublat, ajungând la - 465 milioane EUR, comparativ cu 2015. Începând cu 2013, veniturile din activitatea curentă (profituri operaționale) au fost negative, astfel că societatea a rămas fără fluxuri de lichidități (EBITDA) din care să onoreze datoriile financiare, rambursarea și plățile, neluând în calcul datoria către organismele de stat necomerciale.

Tabel 1

Rezultate financiare ale CE Hunedoara 2012-2017

Milioane RON	2012	2013	2014	2015	2016	2017 (prima parte)
Venituri din exploatare (cifra de afaceri)	249,4	1 061,1	691,5	574,7	448,4	273,6
Profituri din exploatare/Pierderi (EBITDA)	20,2	- 167,1	- 341,7	- 1 647,6	- 838,2	- 79,1
Profit net/Pierdere netă	37,9	- 147,6	- 352,3	- 1 661,6	- 858,4	- 88,7
Datorii financiare	170,0	269,5	258,7	270,5	245,4	246,1
Capital social	678,7	980,1	629,3	- 1 082,6	- 2 071,3	- 2 162,0

Sursa: Pagina de internet a CE Hunedoara <http://www.cenhd.ro> pe baza rapoartelor financiare publice și accesate în luna februarie 2018.

- (14) Până cel mai târziu în aprilie 2015, CE Hunedoara îndeplinea criteriile necesare pentru a face obiectul procedurilor colective de insolvență prevăzute de legislația română⁽¹⁰⁾. În ianuarie 2016, CE Hunedoara a făcut obiectul unei astfel de proceduri⁽¹¹⁾. În martie 2016, administratorul judiciar al CE Hunedoara a publicat un raport care conținea informații cu privire la datoriile societății, din care a reieșit că CE Hunedoara datorează aproximativ 2 360 de milioane RON (aproximativ 507,4 milioane EUR) unor diverse organisme de stat. Această sumă corespunde printre altele, împrumuturilor stabilite în Tabelul 2 de mai jos, precum și amenzilor percepute de Agenția de Mediu pentru faptul că nu au dobândit cote de carbon, certificate verzi și alte datorii față de stat și bugetul asigurărilor sociale. Potrivit României, Agenția de Mediu a aderat recent la procedura insolvenței aflată în curs de desfășurare pentru a solicita plata sumelor datorate de CE Hunedoara, ca și alți creditori privați.
- (15) Potrivit informațiilor furnizate de România, în conformitate cu normele naționale aplicabile, procesul de lichidare a CE Hunedoara ar putea dura minimum trei ani dacă este inițiat de către statul român, în calitatea sa de acționar și creditor principal al CE Hunedoara. În plus, întreprinderile de extracție a cărbunelui rămase ar trebui să fie separate juridic de întreprinderile de producție a energiei electrice pentru a se evita ca minele de cărbune să beneficieze de ajutorul acordat pentru producerea de energie electrică. Acesta a fost efectiv scopul angajamentului, asumat de

⁽¹⁰⁾ Decizia privind ajutorul pentru salvare din 21 aprilie 2015, considerentele 14, 16 și 17.

⁽¹¹⁾ În România, procedura de insolvență este reglementată prin Legea nr. 85/2014. În baza regimului general de insolvență care se aplică societății CE Hunedoara, după o perioadă de observație, debitorul face obiectul, succesiv, procedurilor de reorganizare judiciară și de faliment sau, separat, numai procedurilor de reorganizare judiciară sau de faliment. Perioada de observație este considerată ca fiind cea cuprinsă între data deschiderii procedurii de insolvență și data confirmării planului de reorganizare sau, după caz, data intrării în faliment. În cazul CE Hunedoara, mai multe apeluri și recursuri în cadrul procedurii au dus la extinderea perioadei de observație, care încă nu s-a terminat.

România, de a efectua separarea juridică a minelor de cărbune de întreprinderile de producție a energiei electrice în cel mai scurt timp posibil, în conformitate cu legislația națională, astfel cum se menționează în decizia privind ajutorul pentru salvare din 21 aprilie 2015 (considerentul (67) al acesteia). Totuși, angajamentul menționat este în continuare neîndeplinit, deoarece separarea juridică nu a fost încă inițiată și nici nu a fost luată vreo măsură de lichidare a CE Hunedoara.

3. DESCRIEREA EVENTUALELOR MĂSURI DE AJUTOR DE STAT

- (16) România a furnizat următoarele informații privind datoriile cumulate care decurg din împrumuturile nerambursate datorate de CE Hunedoara statului român până în prima jumătate a anului 2016 și încă neachitate până la data respectivă (și anume, sumele datorate încă din sumele împrumutate inițial, inclusiv dobânda acumulată, prima de risc datorată statului și alte costuri conexe):

Tabelul 2

Detalii privind anumite împrumuturi bancare restante, contractate în numele sau în beneficiul CE Hunedoara, la data de 30.6.2016

Sursa datoriei față de stat	Datoria restantă față de stat la 30.6.2016 în RON
1/împrumut reprezentând ajutoare acordate în conformitate cu Decizia Comisiei din 21.4.2015 în cazul SA.41318 (2015) și dobânzi.	102 414 814
2/împrumut nerambursat pentru plata unor ajutoare incompatibile solicitat să fie returnat în conformitate cu Decizia Comisiei din 20.4.2015 în cazul SA.33475 și dobânzi	36 800 010
3/credit contractat la BCR de către Ministerul Finanțelor în beneficiul CE Hunedoara	87 707 967
4/credit contractat la BRD de către Ministerul Finanțelor și subordonat CE Hunedoara	58 123 235
5/împrumut de la IBRD garantat de către statul român, prin Ministerul Finanțelor Publice	52 061 809
Subtotalul creditelor bancare de mai sus	337 107 835

Sursa: extras din răspunsul autorităților române la solicitarea de informații a Comisiei din 24 august 2016.

4. EVALUARE

- (17) Prezenta decizie se referă la cele cinci împrumuturi finanțate sau sprijinite din fonduri publice care sunt încă nerambursate, prezentate în tabelul 2, după cum urmează: împrumutul parțial nerambursat reprezentând ajutor pentru salvare care a făcut obiectul deciziei privind ajutorul pentru salvare din 21 aprilie 2015, împrumutul nerambursat acordat pentru rambursarea ajutoarelor de stat prevăzute în decizia privind ajutorul incompatibil din 20 aprilie 2015 și trei împrumuturi contractate sau garantate de către Ministerul Finanțelor Publice din România în beneficiul CE Hunedoara.
- (18) Prezenta decizie nu aduce atingere evaluării niciunui alt potențial sprijin acordat CE de la Hunedoara cu resurse de stat. Aceasta include, în special, amânarea sau anularea datoriei de către organismele publice fie către beneficiul direct al CE Hunedoara, astfel cum se menționează în considerentul (14), fie la alte anulări sau abandonări anterioare ale datoriilor publice datorate de către Compania Națională a cărbunelui JSC Petroșani înainte de lichidarea sa așa cum este descris în considerentul (12) al doilea punct, în cazul în care CE Hunedoara ar urma să fie considerată succesorul economic al acesteia din urmă.
- (19) În primul rând, Comisia va examina dacă cele cinci măsuri în cauză implică un ajutor de stat în sensul articolului 107 alineatul (1) din tratat. Ulterior, Comisia va examina dacă ajutorul a fost deja pus în aplicare și dacă un astfel de ajutor ar putea fi compatibil cu piața internă.

4.1. Existența unui ajutor de stat în sensul articolului 107 alineatul (1) din tratat

- (20) În temeiul articolului 107 alineatul (1) din tratat, „sunt incompatibile cu piața internă ajutoarele acordate de state sau prin intermediul resurselor de stat, sub orice formă, care denaturează sau amenință să denatureze concurența prin favorizarea anumitor întreprinderi sau a producerii anumitor bunuri, în măsura în care acestea afectează schimburile comerciale dintre statele membre.”
- (21) Calificarea unei măsuri drept ajutor de stat în sensul acestei dispoziții impune, așadar, ca următoarele condiții să fie îndeplinite cumulativ: (i) măsura trebuie să fie imputabilă statului și finanțată prin intermediul resurselor de stat; (ii) aceasta trebuie să confere un avantaj beneficiarului măsurii; (iii) acest avantaj trebuie să fie selectiv; și (iv) măsura trebuie să denatureze sau să amenințe să denatureze concurența și să afecteze schimburile comerciale dintre statele membre.

4.1.1. Resurse de stat și imputabilitatea statului

- (22) După cum a indicat Curtea ⁽¹²⁾, pentru ca măsurile să fie calificate drept ajutor de stat în sensul articolului 107 alineatul (1) din tratat, (a) acestea trebuie să provină din resurse ale statului, fie în mod indirect, fie în mod direct, de la orice organism intermediar care acționează în virtutea competențelor care îi sunt conferite și (b) acestea trebuie să fie imputabile statului. Noțiunea de stat membru include toate nivelurile autorităților publice, indiferent dacă este vorba de o autoritate națională, regională sau locală ⁽¹³⁾.
- (23) Împrumutul nerambursat reprezentând ajutor pentru salvare care a făcut obiectul deciziei privind ajutorul pentru salvare din 21 aprilie 2015, inclusiv partea prelungită și nerambursată a acestuia, și împrumutul nerambursat acordat pentru rambursarea ajutoarelor de stat care au fost examinate în decizia privind ajutorul incompatibil din 20 aprilie 2015 implică resurse ale României, întrucât acestea au fost acordate din fondurile rezervate în bugetul de stat și provenite din acesta. În ceea ce privește celelalte trei împrumuturi contractate sau garantate de către Ministerul Finanțelor Publice din România în beneficiul CE Hunedoara, neîndeplinirea obligațiilor privind rambursarea acestora atrage după sine răspunderea concomitentă a statului român față de creditori, deoarece statul trebuie să onoreze obligațiile de plată nerespectate. Informațiile furnizate de România în tabelul 2 arată că statul român este în prezent creditorul CE Hunedoara pentru împrumuturile în cauză. În toate cele cinci cazuri, dacă CE Hunedoara ar rambursa principalul și dobânzile aferente împrumuturilor datorate statului, resursele României ar crește; contrariul este valabil în cazul în care împrumuturile nu sunt în cele din urmă rambursate.
- (24) Diferitele acte prin care Ministerul Finanțelor, fie din oficiu, în virtutea competențelor conferite de stat, fie în baza instrucțiunilor din partea Consiliului de Miniștri din România, acordă, contractează, subordonează sau garantează împrumuturi în beneficiul CE Hunedoara sunt imputabile statului român.
- (25) Prin urmare, împrumuturile în cauză implică resurse de stat a căror disponibilitate pentru CE Hunedoara este imputabilă statului român.

4.1.2. Avantaj economic

- (26) Articolul 107 alineatul (1) din tratat prevede că, pentru a fi considerată drept ajutor de stat, o măsură trebuie să favorizeze anumite întreprinderi sau producerea anumitor bunuri. Împrumuturile sau garanțiile furnizate de către stat, în mod direct sau indirect, pot favoriza întreprinderea beneficiară atunci când acestea oferă o finanțare pe care beneficiarul nu ar putea să o obțină pe piețele financiare în aceleași condiții sau nu ar putea să o obțină deloc. Pentru a verifica dacă o întreprindere a beneficiat de un avantaj economic, Comisia aplică criteriul „principiului operatorului economic privat în economia de piață”. În conformitate cu acest principiu, evaluarea se concentrează asupra tranzacției din perspectiva unui ipotetic creditor/investitor privat prudent într-o situație cât mai apropiată de cea a statului ⁽¹⁴⁾.
- (27) În cazul de față, statul român este atât creditor, cât și principalul acționar al CE Hunedoara. Într-o astfel de situație, România ar fi putut, în mod ipotetic, acorda sau garanta un împrumut care să respecte principiul operatorului economic privat în economia de piață sau o garanție pe bază de sine stătătoare în cazul în care clauzele acordării împrumutului respectă condițiile de piață, cu condiția existenței unei probabilități de rambursare. În acest caz, evaluarea condițiilor în care au fost acordate împrumuturile ar trebui să țină seama de eventualele profituri ale societății holding la care statul se poate aștepta în mod rezonabil în calitatea sa de acționar. În cazul de față, în acest stadiu, din datele financiare ale CE Hunedoara prezentate în tabelul 1 și în istoria predecesorilor companiei, este evident că statul român sau orice investitor de piață aflat într-o poziție similară cu statul nu s-ar fi putut aștepta la vreun profit sub formă de dividende sau câștiguri de capital din participația sa în CE Hunedoara începând cu 2013.

⁽¹²⁾ A se vedea cauza C-482/99, Franța/Comisia (Stardust Marine), ECLI:EU:C:2002:294.

⁽¹³⁾ Cauza C-248/84, Germania/Comisia, ECLI:EU:C:1987:437, punctul 17.

⁽¹⁴⁾ Cauza C-300/16P Comisia/Frucona Košice, ECLI:EU:C:2017:706, punctul 28.

- (28) În plus, în ceea ce privește împrumuturile care fac obiectul prezentei proceduri, este foarte puțin probabil că au fost acordate sau prelungite în conformitate cu condițiile pieței, fără a favoriza în mod nejustificat CE Hunedoara.
- (29) În primul rând, în ceea ce privește împrumutul care a făcut obiectul deciziei privind ajutorul pentru salvare din 21 aprilie 2015, autoritățile române au declarat că CE Hunedoara nu este în măsură să îl obțină de la băncile comerciale și, la un nivel mai general, au recunoscut că acesta oferă un avantaj (selectiv) ⁽¹⁵⁾. Partea prelungită și încă nerambursată a împrumutului pentru ajutor de salvare păstrat de CE Hunedoara constituite de asemenea un avantaj economic pe care compania nu l-ar putea obține în condițiile pieței, de exemplu prin refinanțarea și rambursarea părții de împrumut nerambursate cu un împrumut de la o bancă comercială. Un avantaj economic de natură similară a fost oferit CE Hunedoara, în calitatea sa de societate succesoare care exploatează activele de producere a energiei electrice ce au aparținut Electrocentrale Paroșeni și Electrocentrale Deva, prin intermediul ajutorului de stat care a făcut obiectul deciziei privind ajutorul incompatibil din 20 aprilie 2015 și, prin deducție, prin intermediul împrumutului public acordat CE Hunedoara pentru restituirea ajutorului. Ultimul împrumut menționat a fost acordat într-un moment în care, potrivit României, CE Hunedoara îndeplinea criteriile pentru a face obiectul procedurii de insolvență în conformitate cu legislația română și, prin urmare, este foarte puțin probabil ca societatea să fi găsit finanțare în condiții de piață.
- (30) În al doilea rând, în ceea ce privește aceste două împrumuturi, precum și celelalte trei împrumuturi contractate sau garantate de către Ministerul Finanțelor Publice din România în beneficiul CE Hunedoara, evaluarea trebuie să țină seama de situația financiară a societății și de istoricul predecesorilor săi, astfel cum se menționează în considerentele (12) și (13), la fel cum s-ar fi procedat în cazul în care acestea ar fi fost examinate de către orice creditor sau investitor de pe piață. Chiar înainte de aprilie 2015, când, potrivit informațiilor existente, CE Hunedoara nu era în măsură să aibă acces la finanțare în condiții de piață, societatea a înregistrat în mod constant pierderi începând din primul său an de funcționare deplină, când minele de cărbune și unitățile de producere a energiei electrice erau incluse în cadrul aceleiași societăți.
- (31) Companiile predecesoare care au exploatat minele de cărbune și unitățile de producere a energiei electrice în condiții economice similare privind factorii de cost, cererea și oferta pe piața energiei electrice din România nu au fost în măsură să își onoreze datoriile din care peste 1,2 miliarde EUR au rămas neplătite în urma lichidării. În calitate de societate creată recent, deși beneficiase de anularea majorității datoriilor societăților Electrocentrale Paroșeni și Electrocentrale Deva și Compania Națională a Huilei S.A. Petroșani, CE Hunedoara nu a reușit să aibă un istoric de creditare fiabil și solid, în absența căruia creditorii în condiții de piață sunt reticenți cu privire la finanțarea operațiunilor. Într-adevăr, cele cinci împrumuturi care fac obiectul prezentei proceduri au fost acordate de instituții financiare publice. În schimb, nu există dovezi că vreun creditor privat de pe piață ar fi acordat împrumuturi către CE Hunedoara într-o asemenea măsură.
- (32) În plus, activele de producție constând în minele de cărbune și unitățile de producere a energiei electrice care au fuzionat cu CE Hunedoara în noiembrie 2012 au fost, de asemenea, cele exploatare anterior de companiile predecesoare fără ca acestea să beneficieze de îmbunătățiri productive sau tehnologice semnificative care să le permită părților interesate să se aștepte în mod rezonabil la realizarea unor vânzări mai bune sau mai profitabile de energie electrică pe piața energiei electrice din România. Toate elementele menționate influențează bonitatea financiară a CE Hunedoara și fac neplauzibil faptul că, fără intervenția statului, societatea ar fi găsit creditorii interesați în condițiile pieței care să aibă încredere în faptul că aceasta își va rambursa împrumuturile. În mod similar, este puțin probabil ca statul român să fi putut anticipa obținerea de profituri din participația sa în cadrul CE Hunedoara și, în special, din veniturile publice la care se renunță atunci când a acordat împrumuturi sau garanții în beneficiul CE Hunedoara sub condițiile pieței.
- (33) Pe acesta bază, împrumuturile în cauză par să fi favorizat CE Hunedoara. Într-adevăr, CE Hunedoara era un debitor cu o istorie de credit limitată a predecesoarelor sale insolvente și lichidate și nu avea o istorie de credit în perioada 2012-2013, când a fost înființată compania. CE Hunedoara a înregistrat pierderi din exploatare din ce în ce mai mari care nu îi permiteau rambursarea datoriei începând cu perioada 2013-2014 și nu și-a mai îndeplinit obligațiile de plată, fapt ce a determinat ca societatea să poată face obiectul unei proceduri de insolvență începând cu 2015. Mai mult, nu există niciun indiciu că autoritățile române au luat măsurile pe care un creditor diligent le-ar lua din timp pentru a-și recupera creanțele, cum ar fi somarea debitorului de a rambursa împrumuturile sau solicitarea de executare silită a plăților aferente datoriilor neachitate. Deși în ianuarie 2016 a fost depusă cererea de insolvență împotriva CE Hunedoara (a se vedea considerentul (14)), aceasta a venit foarte târziu și până în prezent nu a produs nicio recuperare efectivă. Datorită situației financiare dificile a societății și probabilității scăzute de rambursare la momentul la care împrumuturile au fost acordate sau prelungite, împrumuturile în cauză au conferit CE Hunedoara un avantaj economic sub formă de finanțare și fonduri pe care altminteri nu l-ar fi putut obține în condiții de piață.

⁽¹⁵⁾ Decizia privind ajutorul pentru salvare din 21 aprilie 2015, considerentele 30 și 31.

- (34) Tribunalul a considerat că, în condițiile în care debitorul se află într-o situație financiară delicată, caracterizată în principal prin scăderea cifrei de afaceri, a capitalului negativ și a incapacității de rambursare a împrumuturilor din fonduri proprii, avantajul economic încorporat unui împrumut poate fi egal cu totalul sumei împrumutate, chiar dacă statul doar garantează împrumutul⁽¹⁶⁾. În acest stadiu, pe baza informațiilor disponibile, care arată în special incapacitatea CE Hunedoara de a-și rambursa împrumuturile și datoriile, precum și dispariția capitalului social al acesteia și sub rezerva clarificărilor care vor fi furnizate de România (a se vedea secțiunea 5 de mai jos), evaluarea globală a celor cinci împrumuturi consecutive acordate CE Hunedoara permite identificarea unui avantaj economic egal cu valoarea totală a fondurilor împrumutate.

4.1.3. Selectivitate

- (35) Articolul 107 alineatul (1) din TFUE impune ca o măsură, pentru a fi definită drept ajutor de stat, să favorizeze „anumite întreprinderi sau producția anumitor bunuri”. Comisia observă că cele cinci împrumuturi au fost furnizate ad-hoc și nu făceau parte dintr-o măsură mai cuprinzătoare de politică economică generală privind acordarea de împrumuturi unor întreprinderi care își desfășoară activitatea în același sector sau în sectoare economice diferite. Prin urmare, aceste împrumuturi sunt selective în sensul Articolului 107(1) TFUE.

4.1.4. Efectul asupra schimburilor comerciale și denaturarea concurenței

- (36) Atunci când un ajutor acordat de un stat membru consolidează poziția unei întreprinderi în comparație cu alte întreprinderi concurente în cadrul schimburilor comerciale în interiorul Uniunii, acestea din urmă trebuie să fie considerate ca fiind afectate de ajutorul respectiv⁽¹⁷⁾. Este suficient ca beneficiarul ajutorului să concureze cu alte întreprinderi pe piețe deschise concurenței⁽¹⁸⁾.
- (37) CE Hunedoara furnizează energie electrică și termică în România. În temeiul normelor aplicabile ale Uniunii privind piața internă a energiei electrice⁽¹⁹⁾, furnizorii de energie electrică sunt liberi să desfășoare activități și să caute clienți în România, astfel cum au procedat efectiv o serie de societăți concurente din România (de exemplu, SN Nuclearelectrica, SN Hidroelectrică) sau din alte state membre (de exemplu, CEZ, Alpiq). În plus, sistemul de energie electrică din România este în prezent interconectat cu sistemele de energie electrică din Bulgaria și Ungaria, astfel încât fluxurile de energie electrică sunt produse în și comercializate între aceste state membre.
- (38) Prin urmare, Comisia consideră că împrumuturile în curs de examinare sunt susceptibile să afecteze schimburile comerciale din UE, precum și să denatureze sau să amenințe să denatureze concurența în cadrul pieței interne.

4.1.5. Concluzie privind existența ajutorului

- (39) În acest stadiu, Comisia consideră că împrumutul reprezentând ajutor pentru salvare, inclusiv partea prelungită și nerambursată a acestuia, împrumutul acordat pentru restituirea ajutoarelor incompatibile anterioare, împrumuturile de la BCR și BRD contractate în beneficiul CE Hunedoara și împrumutul de la BIRD acordat CE Hunedoara care a fost garantat de către statul român reprezintă ajutoare de stat în sensul articolului 107 alineatul (1) din tratat.

4.2. Legalitatea ajutorului

- (40) Împrumutul reprezentând ajutor pentru salvare cu privire la care Comisia nu a ridicat nicio obiecție în decizia privind ajutorul pentru salvare din 21 aprilie 2015 nu a fost implementat înaintea deciziei Comisiei și, prin urmare, nu a constituit ajutor de Stat ilegal. Cu toate acestea, Comisia consideră cu titlu preliminar că împrumutul acordat pentru rambursarea ajutoarelor incompatibile anterioare, împrumuturile de la BCR și BRD contractate în beneficiul CE Hunedoara și împrumutul de la BIRD acordat CE Hunedoara care a fost garantat de către statul român reprezintă ajutoare de stat în sensul articolului 107 alineatul (1) din tratat, și, în acest caz, constituie ajutoare de stat ilegale, deoarece au fost acordate cu încălcarea articolului 108 alineatul (3) din tratat.

4.3. Compatibilitatea ajutorului și temeiul juridic al evaluării

- (41) Comisia trebuie să evalueze dacă măsurile de ajutor de stat identificate mai sus pot fi considerate compatibile cu piața internă. În conformitate cu jurisprudența Curții, este de competența statului membru să invoce eventualele motive de compatibilitate și să demonstreze că sunt îndeplinite condițiile pentru o astfel de compatibilitate⁽²⁰⁾. Cu excepția inițială referitoare la împrumutul de ajutor pentru salvare și la prelungirea acestuia după șase luni de la decizia Comisiei din 21 aprilie 2015, România nu a notificat celelalte patru împrumuturi și nu a invocat eventualele motive de compatibilitate cu piața internă.

⁽¹⁶⁾ Cazul T-423/14, *Larko Geniki Metallēftiki kai Metallourgiki AE v Comisia Europeană*, ECLI:EU:T:2018:57, punctul 193 și jurisprudența citată.

⁽¹⁷⁾ A se vedea, în special, cauza 730/79 *Philip Morris/Comisia*, ECLI:EU:C:1980:209, punctul 11; cauza C53/00 *Ferring*, ECLI:EU:C:2001:627, punctul 21; cauza C-372/97, *Italia/Comisia*, ECLI:EU:C:2004:234, punctul 44.

⁽¹⁸⁾ cauza T-214/95 *Het Vlaamse Gewest/Comisia*, ECLI:EU:T:1998:77.

⁽¹⁹⁾ Directiva 2009/72/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 iulie 2009 privind normele comune pentru piața internă a energiei electrice, JO L 211, 14.8.2009, p. 55-93.

⁽²⁰⁾ A se vedea cauza C-364/90, *Republica Italiană/Comisia Comunităților Europene*, ECLI:EU:C:1993:157, punctul 20.

- (42) Orientările pentru salvare și restructurare⁽²¹⁾ prevăd norme și condiții în scopul evaluării compatibilității ajutorului pentru salvarea și restructurarea întreprinderilor aflate în dificultate, în temeiul articolului 107 alineatul (3) litera (c) din tratat.

4.3.1. Aplicabilitatea Orientărilor din 2014 pentru salvare și restructurare

- (43) În conformitate cu punctele 137 și 138 din Orientările din 2014 pentru salvare și restructurare care sunt în vigoare în prezent „Comisia va analiza compatibilitatea cu piața internă a oricărui ajutor pentru salvare sau de restructurare acordat fără aprobarea sa și care, în consecință, încalcă articolul 108 alineatul (3) din tratat, pe baza prezentelor orientări, în cazul în care ajutorul este acordat integral sau parțial după publicarea acestora în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene.” și „în toate celelalte cazuri, Comisia va efectua analiza pe baza orientărilor care se aplicau la data acordării ajutorului.”
- (44) Împrumutul reprezentând ajutor pentru salvare care a făcut obiectul deciziei privind ajutorul pentru salvare din 21 aprilie 2015, inclusiv partea prelungită și nerambursată a acestuia, precum și împrumutul nerambursat acordat pentru restituirea ajutoarelor de stat care au fost declarate incompatibile cu piața internă la 20 aprilie 2015 au fost acordate după intrarea în vigoare, la 1 august 2014, a Orientărilor din 2014 pentru salvare și restructurare. În plus, niciunul din celelalte trei împrumuturi nu a fost notificat oficial (a se vedea considerentul (40)). Rezultă că, chiar dacă cele trei împrumuturi contractate sau garantate de către Ministerul Finanțelor Publice din România în beneficiul CE Hunedoara ar fi fost acordate anterior, Orientările din 2014 pentru salvare și restructurare se aplică tuturor împrumuturilor cuprinse în procedura de față.

4.3.2. Aplicarea Orientărilor din 2014 pentru salvare și restructurare

- (45) Numai întreprinderile aflate în dificultate, astfel cum sunt definite la punctul 20 din Orientările pentru salvare și restructurare, care nu își desfășoară activitatea în sectorul cărbunelui, astfel cum este prevăzut la punctul 16 din orientări, pot beneficia de ajutoare pentru salvare sau restructurare compatibile. Astfel cum s-a menționat în decizia privind ajutorul pentru salvare, CE Hunedoara îndeplinise deja în aprilie 2015 criteriile pentru a face obiectul procedurilor colective de insolvență prevăzute la punctul 20 litera (c) și, într-adevăr, în ianuarie 2016, societatea a intrat într-o procedură de acest tip (a se vedea considerentul 14).
- (46) În ceea ce privește împrumutul reprezentând ajutor pentru salvare, în conformitate cu punctul 55 litera (d) din Orientările pentru salvare și restructurare, România s-a angajat să prezinte, în termen de cel mult șase luni de la data deciziei Comisiei din 21 aprilie 2015, dovada că împrumutul a fost rambursat, un plan de restructurare valabil sau un plan de lichidare justificat care să stabilească etapele care conduc la lichidarea CE Hunedoara, într-un termen rezonabil, fără acordarea altor ajutoare. În acest stadiu, există îndoieli cu privire la îndeplinirea angajamentului menționat, din următoarele motive:
- împrumutul nu a fost încă rambursat integral, așa cum se arată în tabelul 2;
 - planul de restructurare prezentat de România în octombrie 2015, astfel cum a fost modificat în ianuarie 2016, nu oferea asigurări că CE Hunedoara ar putea atinge viabilitatea pe termen lung fără un ajutor suplimentar;
 - calendarul procesului de lichidare a CE Hunedoara cu un termen de minimum trei ani, așa cum a fost prezentat de România în mai 2017, (adică depășind cu șapte luni termenul prevăzut pentru octombrie 2016, i.e. șase luni după acordarea ajutorului pentru salvare), este nejustificat de îndelungat iar durata totală nu este încă previzibilă deoarece statul, în calitate de acționar sau creditor principal, nu a inițiat încă lichidarea. În ceea ce privește procedurile judiciare solicitate de alți creditori și care au început în ianuarie 2016, acestea se află încă în faza de observație, fără o dată clară pentru a decide asupra reorganizării sau lichidării CE Hunedoara.
- (47) În acest sens, până în prezent, România nu a reușit să își îndeplinească angajamentul din aprilie 2015 privind separarea juridică a minelor de cărbune de unitățile de producere a energiei electrice din cadrul CE Hunedoara. În timp ce două mine de cărbune beneficiază de ajutoare de exploatare în temeiul deciziei privind al doilea ajutor acordat minelor de cărbune (considerentul 8 de mai sus), nu se poate exclude în această etapă ca unele dintre împrumuturile cuprinse în prezenta decizie să fi adus beneficii directe sau indirecte minelor de cărbune ale CE Hunedoara, încălcând punctul 16 din Orientările pentru salvare și restructurare.
- (48) De asemenea, există îndoieli în acest stadiu că ar fi îndeplinite condițiile de compatibilitate privind ajutorul pentru restructurare stabilite în Orientările pentru salvare și restructurare în cazul în care toate împrumuturile examinate în procedura de față, și anume împrumuturile de la BCR și BRD contractate în beneficiul CE Hunedoara și împrumutul de la BIRD acordat CE Hunedoara care a fost garantat de către statul român, ar fi evaluate împreună cu partea

⁽²¹⁾ Orientări privind ajutoarele de stat pentru salvarea și restructurarea întreprinderilor nefinanciare aflate în dificultate (Orientările din 2014 pentru salvare și restructurare), JO C 249, 31.7.2014, p. 1.

nerambursată din împrumutul reprezentând ajutor pentru salvare și cu împrumutul nerambursat acordat pentru ajutoarele incompatibile anterioare și ar fost considerate împreună drept ajutor pentru restructurare: planul de restructurare din octombrie 2015, astfel cum a fost modificat în decembrie 2016, nu a fost valabil de la bun început și nu a fost aplicat; nu pot fi identificate în acest stadiu contribuții perceptibile ale CE Hunedoara, în conformitate cu punctele 62-64 din Orientările pentru salvare și restructurare sau măsuri de limitare a denaturărilor concurenței în conformitate cu punctele 74-86 din orientări.

- (49) Deși punctele 99-103 din *Orientările privind ajutoarele pentru salvare și restructurare* permit condiții specifice pentru ajutorul acordat furnizorilor de servicii de interes economic general (SIEG) în dificultate, este îndoielnic că eventualul ajutor de stat care face obiectul prezentei proceduri poate fi evaluat sau considerat drept compensație pentru furnizarea acestor servicii, astfel cum se menționează la punctul 100 din *Orientările privind ajutoarele pentru salvare și restructurare*. Într-adevăr, în primul rând, nu se pretinde și nu se dovedește că CE Hunedoara ar fi funcționat pe baza unor acte valide de încredințare care să evidențieze orice diferență justificată comparativ cu producerea de energie electrică de către alți producători din România. În al doilea rând, împrumuturile în cauză au fost împrumuturi ad-hoc destinate unor scopuri specifice pentru acoperirea costurilor de exploatare. Împrumuturile în cauză nu au fost acordate pentru acoperirea de costuri suplimentare identificabile și justificate ale furnizării de servicii. În al treilea rând, sumele împrumuturilor nu au fost stabilite, individual sau cumulativ, pe baza unor parametri obiectivi stabiliți în prealabil și calibrați în mod specific pentru costurile determinate ale SIEG, luând în considerare toate veniturile și costurile CE Hunedoara. Prin urmare, este îndoielnic faptul că, în temeiul punctelor 100 și 101 din *Orientările privind ajutoarele pentru salvare și restructurare*, Comisia ar putea aprecia că împrumuturile în cauză ar trebui considerate drept compensații valabile în baza unui temei juridic potențial aplicabil, cum ar fi Decizia privind SIEG⁽²²⁾ sau Cadrul SIEG⁽²³⁾. Nici România nu a susținut acest lucru.
- (50) În cele din urmă, trebuie remarcat faptul că împrumutul nerambursat acordat pentru restituirea ajutoarelor incompatibile anterioare este în continuare la dispoziția CE Hunedoara. În conformitate cu principiul *Deggendorf*⁽²⁴⁾, este îndoielnic faptul că acumularea cu celelalte patru împrumuturi a unui împrumut nerambursat acordat pentru restituirea ajutoarelor incompatibile anterioare permite să se considere că posibilul ajutor pentru restructurare acordat CE Hunedoara este compatibil cu piața internă pe baza Orientărilor pentru salvare și restructurare, în temeiul punctului 94 din orientări. Cu toate acestea, deși beneficiază de posibile ajutoare de stat sub forma celor cinci împrumuturi în cauză, CE Hunedoara continuă să vândă electricitate și căldură în România în detrimentul altor concurenți.
- (51) Prin urmare, în stadiul actual, Comisia are îndoieli cu privire la faptul că împrumuturile de la BCR și BRD contractate în beneficiul CE Hunedoara și împrumutul de la BIRD acordat CE Hunedoara care a fost garantat de către statul român, evaluate împreună cu partea nerambursată din împrumutul reprezentând ajutor pentru salvare și împrumutul nerambursat acordat pentru restituirea ajutoarelor incompatibile anterioare, luate în considerare fie împreună, fie separat, ar putea fi considerate compatibile cu piața internă.

5. DECIZIE

Având în vedere considerațiile anterioare, Comisia, acționând în temeiul procedurii prevăzute la articolul 108 alineatul (2) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, solicită României ca, în termen de o lună de la data primirii prezentei scrisori, să își prezinte observațiile și să furnizeze toate informațiile care ar putea contribui la evaluarea celor cinci împrumuturi care fac obiectul prezentei proceduri și, în special:

- care au fost sumele inițiale, termenele de scadență, ratele dobânzilor, comisioanele și condițiile, astfel cum figurează în contractele de împrumut, și orice alte documente justificative etc.;
- considerațiile cu privire la bonitatea financiară, valorile de referință ale pieței și ratingurile CE Hunedoara pe care autoritățile române le-au luat în considerare pentru stabilirea și determinarea condițiilor pentru acordarea sprijinului, pe baza unor documente justificative de la momentul acordării, subordonării sau garantării fiecărui împrumut;
- dovezi privind ofertele de împrumuturi către CE Hunedoara realizate de instituții financiare sau bănci de pe piață între 2012 și 2016, precizând dacă a fost solicitată o garanție publică sau de stat, și
- calendarul de eșalonare a plăților datorate, rambursări, neplăți și penalități posibile pentru fiecare dintre cele cinci împrumuturi, care să permită cuantificarea avantajului economic total încorporat de acestea la momentul acordării și suma încă disponibilă pentru CE Hunedoara.

⁽²²⁾ Decizia comisiei din 20 decembrie 2011 privind aplicarea articolului 106 alineatul (2) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene în cazul ajutoarelor de stat sub formă de compensații pentru obligația de serviciu public acordate anumitor întreprinderi cărora le-a fost încredințată prestarea unui serviciu de interes economic general OJ L 7, 11.01.2012, p. 3-10.

⁽²³⁾ Comunicarea comisiei, Cadrul Uniunii Europene pentru ajutoarele de stat sub forma compensațiilor pentru obligația de serviciu public (2011), OJ C 8, 11.01.2012, p. 15-22

⁽²⁴⁾ Cauzele T-244/93 și T-486/93, TWD *Deggendorf/Comisia* (1995) Rec., p. II-2265, punctul 56.

Comisia solicită autorităților dumneavoastră să transmită fără întârziere o copie a prezentei scrisori potențialului beneficiar al ajutorului.

Comisia dorește să reamintească României că articolul 108 alineatul (3) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene are efect suspensiv și atrage atenția asupra articolului 16 din Regulamentul (UE) 2015/1589 al Consiliului, care prevede că orice ajutor ilegal poate fi recuperat de la beneficiar.

Comisia avertizează România că va informa părțile interesate prin publicarea prezentei scrisori și a unui rezumat pertinent al acesteia în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*. De asemenea, va informa părțile interesate din țările AELS care sunt semnatare ale Acordului privind SEE, prin publicarea unei comunicări în suplimentul SEE la *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*, și Autoritatea AELS de Supraveghere prin trimiterea unei copii a prezentei scrisori. Toate aceste părți interesate vor fi invitate să își prezinte observațiile în termen de o (1) lună de la data acestei publicări.
